

ფასტ ჩექ

GRASS FactCheck

საიფონის მიზანი - გაუარის განვითარება

15-21 აგვისტო 2016

#002

ფას 1 ასაკი

კოჩევების ინფორმაციული ხილი

რეგიონის მასობრივად
ცვლიან პირების და ახალ,
ძალის გამავა ინფორმაციულ
პროექტებს იწყება

2016 წლის საპარლამენტო არჩევნებამდე ორი თვით
ადრე საქართველოს რეგიონების უმრავლესობის ბიუჯეტი
გა გაიზარდა. ადგილობრივი ბიუჯეტების ზრდა ცენტრალური ბიუჯეტიდან განხორციელებული ტრანსფერების ხარჯზე მოხდა და როგორც გაირკვა, დამატებითი თანხები რეგიონებში ძირითადად ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებას მოხმარდება.

საქართველოს საარჩევნო კოდექსის მიხედვით (49-ე მუხლი, მე-3 პუნქტი), ცენტრალურ და ადგილობრივ ბიუჯეტში ცვლილებების შეტანა და იმ პროექტებისა და პრო-

გრამების განხორციელება, რომელიც მანამდე ბიუჯეტით გათვალისწინებული არ იყო, არჩევნებამდე მხოლოდ 60 დღით ადრეა დასაშვები.

საპარლამენტო არჩევნები 8 ოქტომბერსაა დანიშნული და კანონის შესაბამისად, ხელისუფლებას ადგილობრივ ბიუჯეტებში ცვლილებების შეტანა და ახალი, ბიუჯეტში აქამდე არარსებული პროექტების დაფინანსების გადაწყვეტილება 9 აგვისტომდე შეეძლო.

ფასასრული მე-4 გვ. 83.

საკონსალი
საკონსტიტუციო
ჩანაცემის პრეზენტაცია
თუ დინასაკრიზო
პოვალიზაცია

გვ. 03

ყვალა პარტია გადასახადაში შემცირებას გვპირდება

გვ. 07

რესული კონფორის
სამი დღე

უკრაინული
აგვისტო

გვ. 11

რატომ არ კვდება
ტერორიზმი

გვ. 11

ცხოვრება რაუჟაციის
ხაზიდან 50 მეტრში

ტყუილი

GRASS FACTCHECK

კათაისის ბიუჯეტი

მოთა მუნიციპალიტეტი:
„როცა ქუთაისის მერიაში მოვედი, 40-მილიონიანი ბიუჯეტი ჩამბარდა, ახლა კი 500 მილიონი ლარია მობილიზებული“

გვ. 03

ტყუილი

GRASS FACTCHECK

ცენტრული თარიღი

ცარდოვალი:

„თელაველები წყლის დღეში 2-საათიანი გრაფიკით მიწოდებაში უფრო მეტს იხდიან, ვიდრე თბილისელები, სადაც 24-საათიანი წყალმომარაგებაა“

გვ. 12

საკონვენციო წამანისთვის
გამოყოფილი ზარიგანი
კათაისი

დავით გოგიაშვილი:

„საარჩევნო კამპანიისთვის შენობების გამოყოფით, პარტიები არათანაბარ პირობებში ჩააყენეს“

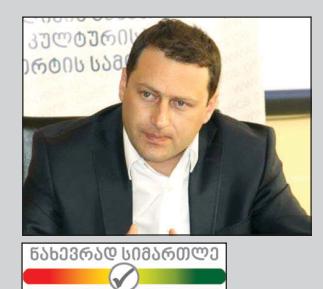
გვ. 13

GRASS FACTCHECK

არარის ბიუჯეტი

ლადო
გაგამოპლიზი:

„აჭარის 2012 წლის ბიუჯეტი იყო 131 მილიონი, ახლა არის 236 მილიონი, ზრდა 57%“

გვ. 05

გამოცილება თუ არა
გადახილვაში რაინიშაბაზი

რომან გოგიაშვილი:

„რეინიგზის გადაზიდვები კატასტროფულადაა დაცემული 2012 წლის შემდეგ და წლის პირველ კვარტალში ლამის 1/3-ითაა შემცირებული“

გვ. 04

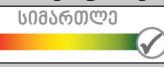
GRASS FACTCHECK

factcheck.ge

შეაცილდა თუ არა გადაზიდვები რაოდინგზაში

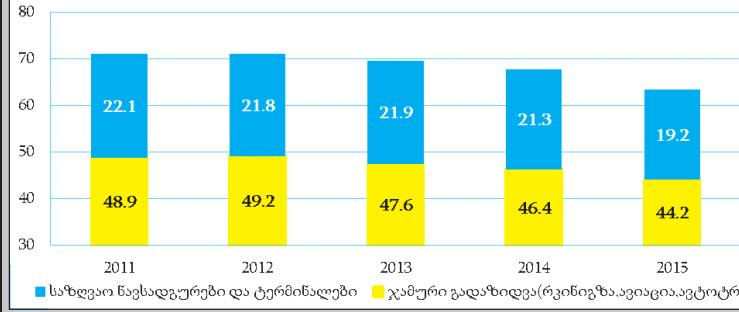
რომან გოცირიძე:

„რეინიგზის გადაზიდვები კატასტროფულადაა დაცემული 2012 წლის შემდეგ და ნლის პირველ კვარტალში ლამის 1/3-ითა შემცირებული“

2011-2015 წლებში საკრანსპორტო დარგების (საავტომობილო, სახმელეთო, სარკინიგზო) მიერ ჯამურად გადაზიდული ტვირთების მოცულობა გრაფიკი 1-ზეა მოცემული. როგორც ამ მოხაცემიდან ჩანს, 2015 წლის მაჩვენებელი ბოლო 5 წლის საბაზო ნაკვეთის მინიმურია, როგორც საზღვაო ნაკვეთის განვითარებასა და ტერმინალებში გადამუშავებული ტვირთების, ისე საკრანსპორტო დარგების (საავტომობილო, სამინერალურო და სარკინიგზა) მიერ ჯამურად გადაზიდული ტვირთების შემთხვევაშიც.

გრაფიკი 1: გადამუშავებული ტვირთების მოცულობის დინამიკა 2011-2015 წლებში (მლნ ტონა)

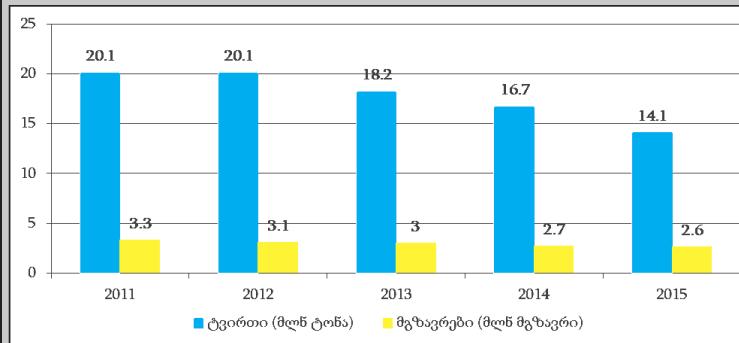

ციფრი: საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

სარკინიგზო გადაზიდვებმა 2015 წელს 14.1 მლნ ტონა შეადგინა. საქართველოს რეინიგზის ტვირთბრუნვის ტენდენცია მოცემულია გრაფიკ 2-ზე. როგორც გრაფიკიდნ ჩანს, ბოლო წლებში კლების ტენდენციი გამოიყენეთ. 2015 წლის მონაცემი კი 5 წლის განმავლობაში დაფიქტურებული მინიმური მაჩვენებელია. ანალიგური ვითარება მგზავრთა გადაყვანის თვალსაზრისითაც.

2015 წელს რეინიგზა 2.6 მლნ მგზავრი გადაიყვანა, რაც 2011-2015 წლებში მინიმური მაჩვენებელია. მგზავრთა ნაკადის შემთხვევაშიც კლების ტენდენცია ცალსახადა გამოიყენეთ.

გრაფიკი 2: საქართველოს რეინიგზის ტვირთბრუნვის დინამიკა 2011-2015 წლებში

ციფრი: საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
კვარტალური მონაცემების ცვლილების ტენდენციას ცხრილი 1 ასახავს. საქართველოს რეინიგზის ფინანსურული მონაცემებიდან ჩანს, რომ 2012-2016 წლებში, როგორც პირველი კვარტალის, ასევე 5 თვის (იანვარ-მაისის) მონაცემები კლების ტენდენციით ხასიათდება და მინიმუმს 2016 წელს აღწევს. მაჩვენებელიც კლებადა როგორც შიდა, ისე საკრანაშორისი გადაზიდვების შემთხვევაში. თუმცა, ჯამური მაჩვენებელის შემცირების ძირითადი განმაპირობელი ფინანსურული საერთაშორისო გადაზიდვების შემცირება.

ცხრილი 1: რეინიგზის გადაზიდვები (მლნ ტონა)

წელი	სულ		ადგილობრივი გადაზიდვა		საერთაშორისო გადაზიდვა	
	1 კვ.	5 თვე	1 კვ.	5 თვე	1 კვ.	5 თვე
2012	4.55	8.09	0.68	1.25	3.86	6.85
2013	4.55	7.40	0.58	1.07	3.98	6.33
2014	3.80	6.48	0.52	0.95	3.28	5.53
2015	3.77	6.14	0.56	0.95	3.21	5.19
2016	2.84	4.71	0.49	0.80	2.34	3.90

ციფრი: საქართველოს რეინიგზი

2016 წლის პირველი კვარტალის მონაცემი, 2012 წლის ანალიგურ პერიოდთა შედარებით, 1.71 მლნ ტონით არის შემცირებული, რაც 37.6%-ს შეადგენს. პირველი 5 თვის მონაცემებით კი, კლება 2012 წელთან შედარებით 3.39 მლნ ტონია (41.8%).

დასკვნა

ცნობილი მაჩვენებლების გაანალიზებით ირკვევა, რომ სარკინიგზო გადაზიდვების, ისევე როგორც მთლიანად სატრანსპორტო დარგების მიერ დამუშავებული ტვირთის მოცულობა, 2011-2015 წლებში კლების ტენდენციით ხასიათდება და 5-წლიანი პერიოდის მინიმუმს 2015 წელს აღწევს. 2016 წლის პირველი კვარტალისა და პირველი 5 თვის მონაცემებით კი, კლება 2012 წელთან შედარებით 41.8%.

ცალკე კვარტალი

4

არჩევაბის ინფრასტრუქტურის ხილი

რაგონები მასობრივად ცვლია გიუჯაფებას და ასალ, დაუგავავ

იცროსასტრუქტურულ პროექტების იცვება

პირველი გვარი

ასეთი ცვლილებები აგვისტოს დასაწყისში ადგილობრივ ბიუტეტებში მასობრივად მოხდა. კანონი ამ შემთხვევაში არ დარღვეულა, თუმცა ეს ცვლილებები, გარდა იმისა, რომ მათ მასობრივი ხასიათი აქვს, ადგილობრივ ბიუტეტებში კანონით დაგდგნილ ზღვრულ ვადამდები, რადგანაც ისინი საბიუტეტო თანხებს მიმართავთ ამომრჩევლის მოსახლეობა. შევა აზრი მათ დამდენიერებით გამოიყენებით დარღვეული კანონი არ დარღვეული ტერიტორიაზე გადაზიდვების მოხდენას.

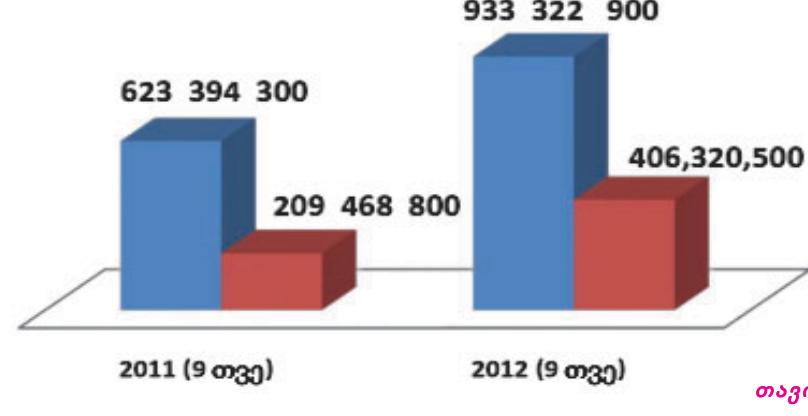
„ფაქტ-მეტრი“ რამდენიმე ბიუტეტებში არ დევს“, — განაცხადა მან.

ით არის გაზრდილი და 18 მილიონს შეადგენს. ოპოზიციური პარტიების გარკვეული ნაწილი მიიჩნევს, რომ „ეს არის საბიუტეტო თანხების ჩვეულებრივად ამომრჩევლზე გათვლილი განკარგვა“.

საკითხის კომეტიკისას, რუსთავის მერი დავით ჭიქია რუსთავის ინფრასტრუქტურული პროექტების „სიუხვეს“ მარტივი მათემატიკით ხსნის დაცხადებს, რომ „ბეკრი“ ინფრასტრუქტურული პროექტის მერი შემდეგი ბიუტეტის მიმდინარების საბიუტეტო სამდებარებული ქალაქ რუსთავის წინა ნელს რელიანტური შედარებით გაზრდილი ბიუტეტია (მიმდინარე ნელს რუსთავის ბიუტეტი 52 მილიონი ლარია, წინა ნელს კი 44 მილიონი ლარი იყო).

ზუგდიდი — 2 851 400 ლარი
ბიუტეტის ცვლილება განხ-

თვითმმართველი ერთეულის დაფინანსება

ციფრი: „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი“ (IDFI)

ციფრი ცვლილება გააანალიზოს.

გათავისი — 892 ათასი ლარი

4 აგვისტოს ცვლილება შევიდა და კალაქ ბათუმის 2016 წლის ბიუტეტში. ბათუმის მერიის აფილი ციფრი ინფორმაციით, მიმდინარე წლის შემოსულობებისა და განვლილ პერიოდში დაფიქსირებული ეკონომიკის საფუძველზე, ბიუტეტის ასიგნებები ცალკეული პროგრამების/ქვეპროგრამების მიხედვით, 892 000 ლარით სამინისტრომ მიმდინარება.

კალაქ ზუგდიდის ბიუტეტში კიდევ ერთი ცვლილება 2016 წლის 3 ივნისს განხორციელდა. ცენტრალური ბიუტეტიდან, სპეციალური ტრანსფერის სახით, 851 400 ლარი დაემატა. თანხის ნაწილი სტიტივის შედეგების სალიკვიდაციო სამუშაოებს მოხმარდება.

ზოთი — 25 500 ლარი

2016 წლის 5 აგვისტო

ორი

ტურისტული მიმართულებით განვითარების პროგრამებმა განსაკუთრებული ხიბლი და მიმზიდველობა შესძინა ბათუმს. მნიშვნელოვნად გაიზარდა ტურისტების რაოდენობა და ინფრასტრუქტურაც, შესაბამისად, სწრაფი ტემპით ვითარდება. მაგრამ, რასაც ამ ზღვისპირა ქალაქის გასაოცარი სილამაზის შესახებ წერენ და ჰყვებიან, მხოლოდ მის ერთ ნაწილს ეხება.

უფრო კონკრეტულად კი, აღფრთოვანებული შეფასებები მხოლოდ ბათუმის ზღვისპირა ზოლს ეკუთხის — ჭავჭავაძის გამზირის მარჯვნივ მდებარე ტერიტორიას. საკმარისია, ჭავჭავაძის გამზირის მარცხენა მხარეს პარალელურ თუ პერპენდიკულარულ ქუჩებს დაუვევთ და მაშინვე კონტრასტის მოწმენი გახდებით. რამდენადაც მიმზიდველია პირველი, იმდენად უბადრუება მეორე.

ფაქტობრივად, ქალაქი ორ ნაწილად გაიყო და აგერ უკვე რამდენი წელია, თავის რიგს მოთმინებით ელოდება.

ბათუმში საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება „ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს დაიწყო. იმთავითვე ზღვისპირა ნაწილმა მიიცია ყურადღება და ამას მაშინ თავისი იბიქტური მიზეზი ჰქონდა — ტურისტებს უმეტესობისთვის სწორედ ქალაქის ეს ნაწილი იყო საინტერესო.

ოფიციალური მონაცემებით, 2005-2010 წლებში კონკურსისა და აუქციონის წესით გასხვისდა 124 296 კვ.მ საერთო ფართის არასასოფლო-სამურნეო დანიშნულების მინის ნაკვეთი, გაიცა მშენებლობის 1211 ნებართვა, რომლის დაახლოებით 40% სხვადასხვა დანიშნულების მრავალსართულიან იბიქტებზე მოდის. დაწყო

მასშტაბური პროექტები მიწისქვეშა კომუნიკაციების, წყლისა და საკანალიზაციო სისტემების მოსაწესრიგებლად.

2008 წელს საფუძველი ჩაეყარა პროექტს „ბათუმი ბარაკების გარეშე“ და ჭავჭავაძის ქუჩის მარჯვენა მხარე თანდათან იძენდა იმ მიმზიდველ სახეს, რომლითაც დღეს თავს ინონებს.

2016 წლამდე ქალაქის „ილბლიან ნაწილში“ მოწესრიგდა საგზაო ინფრასტრუქტურა რესტავრის, ფიროსმანის, ბაგრატიონის, ნინოშვილის, ბარათაშვილის, გამსახურდიას, ფარნავაზ მეფის, აბაშიძის, ასათიანის, გორგასლისა და კიდევ სხვა ბევრ ქუჩაზე. გაკეთდა ტროტუარები და ველობილიკები. ამენდა სასტუმროები, ახალი საცხოვრებელი ბინები, გასართობი და დასასვენებელი ობიექტები. მოწყო სკვერები, გაკეთდა გარე განათებები. ბათუმის ეს ნაწილი ნამდვილი ცხოვრებით ცხოვრობს, საინტერესო და საქმიანი ცხოვრებით.

მაგრამ ბათუმში სხვა ქუჩებიც არსებობს და ამ ქუჩებზე ადგილობრივებსაც და სტუმრებსაც დანიშნულების ადგილამდე მისაღწევად უამრავი დაბრკოლების გადალახვა უწევთ, ხოლო კომერციული ფართის მფლობელები, უკვე მერამდენე ზაფხულია, ბანების ვალების გასტუმრებას ვერ ახერხებენ.

საინტერესო ფაქტია, რომ ბათუმის რამდენიმე ქუჩა თითქმის ყოველ წელს სწორედ ზაფხულის დადგომამდე მოქცევა ხოლმე ქალაქის ხელისუფლების ყურადღების ცენტრში და საგზაო სამუშაოების სწორედ მაშინ იწყება, როცა ამ ქუჩებზე კომერციული ფართების მფლობელები იმედით ელოდებიან ტურისტულ სეზონს. თითქმის ყოველ წელს ეს ქუჩები ან მიწისქვეშა კომუნიკაციების მოწესრიგების მიზნით არის გადათხრილი, ან ორმული შეკეთება მიმდინარეობს, ან ტროტუარები წესრიგდება, ხანაც დაზიანებულ მონაცემთებზე ასფალტის დაგებას იწყებენ.

რაც მთავარია, დაწყებული სამუშაოები ხშირად გაურკვეველი დროით წყდება და მოსახლეობასა და მენარებებს რამდენიმე კვირა, ზოგჯერ კი რამდენიმე თვეც უწევთ ლოდინი, სანამ ეს სამუშაოები განახლდება.

ამის ერთ-ერთი მაგალითი პუშკინის ქუჩა, რომლის სარეაბილიტაციო სამუშაოები უკვე დასრულებული უნდა იყოს, მაგრამ, როგორც ჩანს, კიდევ დიდხანს გაგრძელდება, მიუხედავად იმისა, რომ ხელისუფლება ცდილობს, არჩევნებამდე მოსახლეობა. ეს ქუჩა მრავალი წელია, მოსახლეობისა და მძღოლების აღმფორებას იწვევს. ამასობაში ზაფხულიც მთავრდება და შექმნილი უსერტულობის გამო, უკეთს შემთხვევში, ადგილობრივი ხელისუფლება და ტენდერში გამარჯვებული კომპანია ბოდიშს იხდიან. ბიზნესისთვის მიყენებული ზარალი, ბუნებრივია, არავის ადარდებს, თვითონ ბიზნესმენებისა და მათი ოჯახის გარდა.

ზოგჯერ ისეც ხდება, რომ უკვე კაპიტალურად რეაბილიტირებული ქუჩა, რომ-

ბათუმი

ლისთვისაც სოლიდური თანხა დაიხარჯა, მოკლე ხანში მწყობრიდან გამოდის. მაგალითად, 9 მარტის ქუჩა, რომლის მოწესრიგების მიზნითაც 2009 წელს ქალაქის ბიუჯეტიდან 250 ათასი ლარი გამოიყო. ეს თანხა ტროტუარების მოწყობის, ასფალტის დაგებისა და განათება-გამზეანების სამუშაოებისთვის განისაზღვრა. დღეს აქ საგზაო სამუშაოები ხელახლა იწყება.

მოსახლეობა შეემნილი დისკომფორტის გამო უკმაყოფილებას ხშირად გამოხატავს, მაგრამ მათც წლიდან წლამდე უწევს მტკრით გაჯერებული ჰაერით სუნთქვა და უკეთესი დროის მოლოდინით ცხოვრება.

რაც შეეხება სამუშაოების ხარისხს, ჩეენთან საუბარში ერთ-ერთი კონტრაქტორი კომპანიის დაქირავებული მუშა ამბობს, რომ მშენებლობაზე დასაქმებულთა რეალური რაოდენობა ოფიციალურ საბუთში მითითებულ რიცხვზე ნაკლებია. ამიტომ კომპანიებს კონტრაქტით გათვალისწინებულ ვადაში ჩატევა უჭირთ და ხშირად წვიმაშიც აგებენ ას-ფალტს, რათა ჯარიმის გადახდა არ დასჭირდეთ.

ოფიციალური ინფორმაციით, ტენდერში გამოცხადებულ რამდენიმე კომპანიასთან ხელისუფლებას კონტრაქტის განყვეტაც უწევს ხოლმე. მაგალითად, ორი წლის წინათ მერიამ უილიანის არხთან დაკავშირებულ შევიდმილინიანი კონტრაქტი ჩამალა და ამის გამო ქალაქისთვის სასოციალოდ მნიშვნელოვანი არხის მშენებლობა დიდი ხნით გაგრძელდა. მშენებლობები წელს უნდა დასრულდეს.

ახალი ტენდერის გამოცხადებასა და კონტრაქტს გაფორმებას დრო სჭირდება. დაწყებულ და შემდეგ მიტოვებული მშენებლობა ამ ქუჩებით ყოველდღიურად მოსახლეების კიდევ უფრო მეტ პრობლემას უქმნის, ვიდრე მანამდე იყო.

სავალაში მდგომარეობა წერეთლის ქუჩაზე, რომელიც რამდენიმე წელი მხოლოდ ორმული შეკეთებების ობიექტს წარმოადგენდა. ამ ქუჩაზე კაბიტალური სამუშაოები, დაწყებიდან რამდენიმე დღეში, თვეზე მეტი ხნით შეჩერდა და მხოლოდ მოსახლეობის პროტესტის შემდეგ განახლდა და ახლაც მიმდინარეობს.

ამჟამად სამუშაოები მიდის ე.ნ. ჭაბიძის დასახლებაში არხებულ სხვა ქუჩებზეც. ამ მიზნით ქალაქის ბიუჯეტიდან ეტაპობრივად 20 მილიონ ლარამდე დაიხარჯება და სამუშაოები 2018 წელს დასრულდება.

მთავარია, სამუშაოებს ხარისხი სტანდარტებს შეესაბამებოდეს და როგორც ხშირად ხდება, ახალდაგებული გზის გათხრა-შეკეთებისთვის საჭირო თანხა ბიუჯეტს ყოველწლიურად ზედმეტ ტვირთად არ დააწევს. მოსახლეობას ისიც აფიქრებს, რომ წინასაარჩევნოდ დაწყებული მასტებური სამუშაოები არჩევნების შემდეგ შეჩერდება. ზოგჯერ ასეც ხდება და მომავალ არჩევნებამდე აღარც ხელისუფლება ჩნდება და ვეღარც მშენებელ კომპანიას იპოვო.

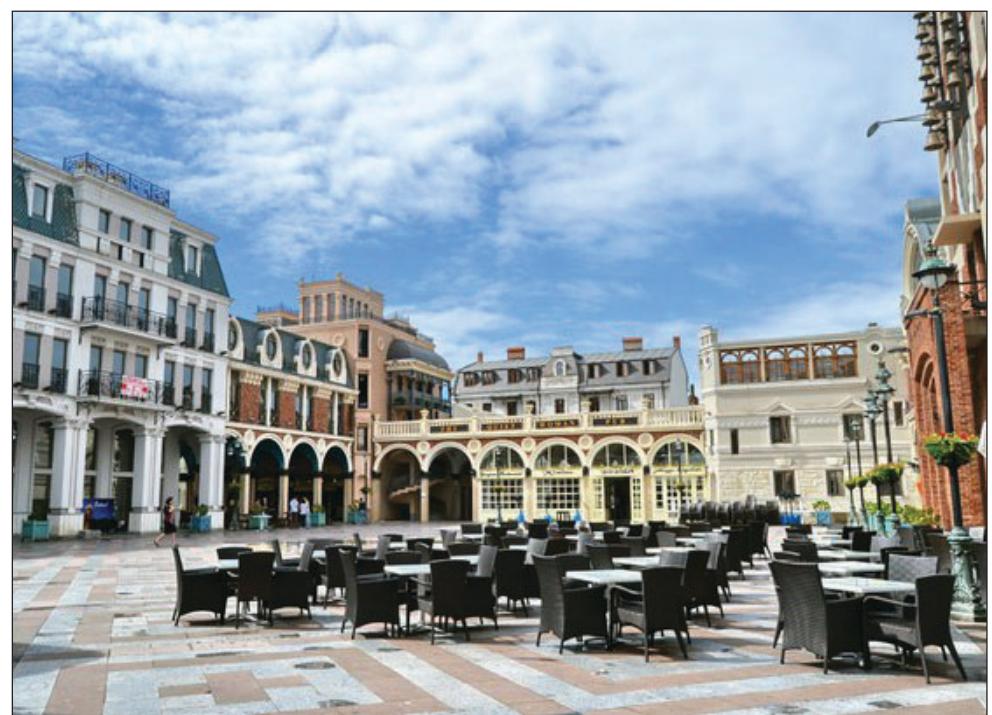
კიდევ ერთი უხერხულობა, რომელიც მოსახლეობასა და კომერციულ ობიექტებს აწუხებთ, ე.ნ. გარევაჭრობაა. გადათხრილ ქუჩებზე, რომლებზეც ავტომობილები ვერ გადაადგიდებიან, კატასტროფული სისწრაფით იზრდება ქუჩაში მოვაჭრეთა რაოდენობა. მაგიდად გამოყენებული ყუთის ნაცვლად მალევე ჩნდება ხის დახლი, რომელიც ჯერ თანდათან იზრდება სიგრძესა და სიგანეში, ხოლო შემდეგ ორსართულიანი ხის კონსტრუქციის სახეს იღებს.

გარდა ამისა, ბათუმის ეს ნაწილი მრავალი წელია, იმდენად მოუწესრიგებელია, რომ ტურისტებს აქ ბინის ქირაობა, დაბალი ფასის მიუხედავად, არ სურთ. ეს ზრდის ტურისტების ნაკადს ქალაქის პრესტიულ ნაწილში, რაც ფასების მატებას იწვევს, რადგან დამსვენებლებს მათვალის მისაღები ალტერნატივა არ აქვთ.

რაც შეეხება ტროტუარებს, ქალაქის ამ ნაწილში მათი მოძებნა ჭირს. აქ ტროტუარი ან საერთოდ არ არის, ან გარემოეაჭრეულს აქვთ მითვისებული. ფეხით მოსიარულებს დახლების, ორმოებისა და უადგილოდ პარკირებული მანქანებისგან შეემნილ ლაბირინტში უწევთ გადაადგილება. ამას ემატება ნაგვით სავსე ურნები, რომელიც ცხელი ზაფხულის დღეებში გაუსაძლიად ყარს და ადამიანებს, გადაადგილებასთან ერთად, სუნთქვასაც უშლის.

ასე რომ, ესეც ბათუმია, სხვა ბათუმი, ორად გაყოფილი ქალაქის „უილბლო ნაწილი“ და თუ აქ შემთხვევით მოხვდებით, ისლა დაგვრჩენია, მშვიდობიანი გადაადგილება გი-სურველ მძღოლსაც და ფეხით მოსიარულებაც.

ნაზი რეაციაშილი

უკრაინული აგვისტო

დიგიტალური

შეირარაღებულმა კონ-
ფლიქტმა უკრაინასა და
რუსეთს შორის, რომელიც, მინ-
სკას შეთანხმების ხელმოწერ-
ის მიუხედავად, უკვე ორ წელზე
მეტია გრძელდება, კულმინა-
ციას რამდენიმე დღის წინ მი-
აღწია და ფაქტოპრივად რუსე-
თის მხრიდან უკვე ღია
სამხედრო ინტერვნციის ზღ-
ვარს მიუახლოვდა.

ФСБ-მ განაცხადა, რომ სპეციალური ციوის შედეგად უკრაინელი დივერსანტების ჯგუფი დააკავა. ოფიციალური რუსული ვერსიის თანახმად, 8 აგვისტოს დამეს ანექსირებულ ყირიმის ადმინისტრაციულ საზღვართან მომხდარ შეტაკებაში ერთი რუსი სპეცრაზმელი დაიღუპა და რამდენიმე დაშავდა. თანაც, რუსული მხარის განცხადებით, შეტაკებისას ყირიმის ტერიტორიის მიმართულებით ცეცხლი საზღვარზე განლაგებულმა უკრაინის შეიარაღებულმა ძალებმა გახსნეს.

მოგვიანებით რუსეთის სპეც-სამსახურებმა დაკავებული „დივერსანტის“ ჩევნების ვიდეოჩანაწერი გამოაქვეყნეს, რომელზეც დაკავებული — ვინმე ევგენი პანოვი ყებოდა, რომ უკრაინიდან გადმოსული ჯგუფის მიზანი „ტურისტული სეზონის ჩაშლის მიზნით“ აფეთქებების მოწყობა იყო, რასაც მსხვერპლი არ უნდა მოჰყოლოდა.

ამასთან დაკავშირებით რუსეთის პრეზიდენტმა უშიშროების საბჭოს საგანგებო სხდომა მოიწვია და განაცხადა, რომ „უკრაინა ტერორზე გადავიდა“, რაც, მისი თქმით, უპასუხოდ არ დარჩება. პუტინმა, ასევე, განაცხადა, რომ „მინსკის ფორმატში“ მოლაპარაკებებისა აზრი დაკარგა.

თავის მხრივ, კიევმა ყირიმში დაკავებულებთან რაიმე კავშირი და ტერაქტების მზადება კატეგორიულად უარყო. პეტრო პოროშენკომ რუსეთის განცხადებებს ფანტაზიებ უწოდა და ყირიმის მახლობლად მდებარე სამხედრო ნაწილების საბრძოლო მზადყოფნაში მოყვანის ბრძანება გასცა. უკრაინის ხელისუფლებამ, ასევე, საზოგადოების უდიდესმა ნანიღმა მოსკოვის ბრალდებები პროკოკაციად და საომარი მოქმედებების ახალი ეტაპისთვის მზადებად შეაფასა.

რუსული ვერსია არ აღმოჩნდა დამაჯერებელი არც დასავლეთისთვის — როგორც უკრანაში ევროკავშირის წარმომადგენლობამ, ასევე აშშ-ს ელჩმა ჯეფრი პაიეტმა განაცხადეს, რომ მოსკოვის ბრალდებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები არ არსებობს.

დაბაძულობას ყირიმის გარშემო რუსეთის მიერ უკრაინის საზღვრებთან სამხედრო ძალების კონცენტრაცია უძლოდა. 3 აგვისტოს პოლონურმა გამოცემა „გაზეტა ვიბორჩაშ“ გამოაქვეყნა სტატია სათაურით: „რუსეთი დიდი ომისთვის ემზადება“. გამოცემის ცნობით, რუსეთი უკრაინის საზღვართან 200 ათას ჯარისკაცსა და საპატიო და სარაკეტო ძალებს უყრის თავს. რუსი სამხედრო ექსპერტი რუსლან პუხოვი, რომელსაც გამოცემა ეყრდნობა, ამტკიცებს, რომ რუსეთი უკრაინის ჩრდილოეთ საზღვართან, კიევზე დარტყმისთვის სამ დაჯგუფებას ამზადებს, ხოლო სამხრეთში ქმნის არმიას უკრაინის ძირითადი ძალების ქვეყნის აღმოსავლეთში აღყაში მოსაქცევად. ექსპერტის მტკიცებით, რუსეთი ძალების კონცენტრირებას ახდენს ბელორუსის, ბალტიის ქვეყნებისა და პოლონეთის საზღვრებთანაც, თუმცა ამ მიმართულებებით ჯარების რაოდენობა „შეუდარებლად ნაკლებია“ უკრაინის მიმართულებით თავმოყრილ ძალებზე.

ჩრდილო კავკასიაში, ასევე ყირიმში უნდა ჩატარდეს და რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ როგორც სახმელეთო, ასევე საპარო ძალები და შავი ზღვის ფლოტი. ბოლო ასეთი ტიპის წვრთნები „კავკაზ-2012“ იყო, რომელიც 2012 წლის სექტემბერ-ოქტომბერში ჩატარდა. მანევრები „კავკაზ-2008“ კი რუსთ-საქართველოს ომს უძლოდა წინ.

უნდა აღინიშნოს, რომ 2016 წელსა და 2008 წელს არსებულ სიტყვაციას შორის ბევრი მსგავსებაა — საპრეზიდენტო არჩევნები აშშ-ში, ოლიმპიადა, რომელზეც მსოფლიოს ყურადღებაა მიპყრობილი, ფართომასშტაბიანი რესულისამართო მანივრისაა.

ყირიმის ანგელისია და უკრაინის წინააღმდეგ პიბრიძე-ული ომის დაწყების შემდეგ კრემლი საერთაშორისო იზოლაციაში მოექცა, სანქციებმა კი რუსული ეკონომიკა საგრძნობლად დაასუსტა. ამ ვთაორებაში ვლადიმირ პუტინი-მა საკუთარი ძალაუფლების განმტკიცების გზად დასავალეთის მიმართ მტრული რიტორიკა და მუდმივი საომარო კამპანიები აირჩია. უკრაინის წინააღმდეგ სრულმასშტაბიანი ომის დაწყების მიზეზზ შესაძლოა, სწორედ ქვეყნის შიგნით ძალაუფლების განმტკიცების სურვილი გახდეს. თუმცა იმისთვის, რომ სანქციების გამაცრება თავიდან აიცილოს, მოსკოვს სურს, დასავლეთი დაარჩნებოს, რომ აგრესორი სწორედ კიევია — თითქოს სამხედრო კონფრონტაციაში დამაშავე უკრაინის ხელისუფლებაა, რომელიც ქვეყნის ეკონომიკურ პრობლემებს ვერ აგვარებს და ხალხის ყურადღების გადატანა სურს. „ტერაქტების“ გახსნის შემდეგ კი კრემლს, ლოგიკურად, იმის მოლოდინი ექნება, რომ დასავლელი ლიდერები კიევის მხარდაჭერაზე ხელს აიღებნ და უკრაინაში, ასევე, მთელ პოსტსაბჭოთა სივრცეში მოქმედების სრულ თავისუფლებას მისცემენ.

କବିତା ମହାନ୍ ପଦ୍ମଚନ୍ଦ୍ର ଶିଖିତାଳିତାଳି

გიორგი გოგუაძე

თანამედროვე სამყაროში
ტერორიზმი ერთ-ერთი გძლო-
ბალური გამოწვევაა. იშვიათად
თუ ჩაივლის თვე და კეირა, საინ-
ფორმაციო საშუალებებმა დე-
დამინის სხვადასხვა ნერტვილ-
იდან რომ არ გადმოსცენ ინ-
ფორმაცია ტერაქტის შესახებ.
საზოგადოებისთვის ეს ფენომე-
ნი ყოველდღიური ცხოვრების
რეალობად იქცა. მსოფლიო
ლიდერებისა და გავლენიანი მე-
დის წარმომადგენლებისგან
ხშირად გვესმის, რომ 21-ე საუკუ-
თობლივი, კომპლექსური ძალისხმ
თუმცა, დიდი ძალისხმევის მიუხე-
კოდა თა პერიოდთვის ამზიდის

კვდება და აქონილული აღ იცვებითა და დაცემით იასი-
ათდება.

მსოფლიოში ასობით ტერორისტული ორგანიზა-
ციაა, რომელი და ტრანსნაციონალური ქსელებით. ზო-
გიერთი ორგანიზაცია შემოსავლის ოდენობით, მე-
ტალურობის რაოსებით შეიძლო მისამართ ერ-

ბრძოლთა რიცხვითა და ძეგიარალებით ბევრად აღმატე-
ბა მრავალ პატარა განვითარებად ქვეყანას.

თუმცა ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ცივილიზაციული სამყარო არ სარგებლობს ზოგადი კონცეპტუალური განმარტებით. მაგალითად, FBI-ს მიხედვით, „ტერორიზმი არის ძალისა და სისასტეკის უკანონო არადისკრიმინაციული და განზრას გამოყენება ადამიანებისა და მათი საკუთრების წინააღმდეგ, მთავრობის იძულებისთვის, საზოგადოების ან/და მისი რომელიმე სეგმენტის დასაშინებლად და გამყარებულია პოლიტიკური ან სოციალური მიზნებით“.

ის, რაც არ საზრდოობს, კვდება. ტერორიზმი კი ჯერ კიდევ ჩვენი წელთაღრიცხვის პირველი საუკუნიდან, ზილოტებისა და სიკარიების პერიოდიდან მოყოლებული, ცოცხალია და მეტიც, თუკი სამედიცინო ტერმინოლოგით ვიხელდმდვანელებთ, ის თანამედროვე ეტაპზე „ჯანსაღლება“ კიდეც.

ისმის ლეგიტიმური კითხვა: აქტიური საერთაშორისო მცდელობის მიუხედავად, რატომ არ კვდება ტერორიზმი? პასუხი საკმაოდ კომპლექსურია და მოიცავს მთელ რიგ სოციო-ეკონომიკურ, ეთნიკურ, კულტურულ, სამხედრო, რელიგიურ და სხვა მრავალი ელემენტის გაანალიზებისა და სიღრმისეული შესწავლის შედეგად მიღებულ დასკვნას.

მეორე საკითხისა, რატომ და როგორ იქცევა ტერორიზმი ეფექტურ იარაღად ბრძოლის მეორე მხარეს მყოფი ორგანიზაციებისა და ადამიანებისთვის. ყოველდღიური, თუნდაც გახმაურებული კრიმინალისგან განსხვავებით, მათი ქმედებები გაცილებით რეზონანსული და ხმაურიანია. ამერიკის შეერთებულ შტატებში ჩატარებულმა სტატისტიკურმა კვლევებმა აჩვენა, რომ ავტოსაგზაო კატასტროფაში დაღუპვის შანსი რამდენიმე ასეულჯერ მეტია, ვიდრე ტერორისტულ აქტში. თუმცა ამ უკანასკნელთან დაკავშირებით გაცილებით მეტ სიფრთხილეს ვიჩენთ. ინერგება შიშის მარცვალი, რომელიც ხშირ შემთხვევაში გადაგვაფიქრებინებს ხოლმე დასასვენებლად ან სამოგზაუროდ იქ წასვლას, სადაც უკვე „მაღალია“ ტერორიზმის საფრთხეს, გვიჩნდება დაუცველობის შეგრძენება და რაც მთავარია, ვიწყებთ ყველაფრის კონტროლს.

ამრიგად, ტერორიზმის, როგორც ფენომენის, სიკვდილი არ არის ახლო პერსპექტივა. „ისლამურ სახელმწიფოს“ ჩაანაცვლებს სხვა ორგანიზაცია, როგორც თავის დროზე მან დაიკავა „ალ-ქადას“ ადგილი საერთაშორისო ასპარეზზე. ბრძოლისა და მოქმედების ეს ფორმა გამყარებული სოციალური, პოლიტიკური, რელიგიური, ეთნიკური და სხვა მიზნებით, სამწუხაროდ, ჯერჯერობით ეფუქტურ იარაღად რჩება განვითარებული ცივილიზაციის წინააღმდეგ მეპრძოლთა ხელში. ერთადერთი გამოსავალი და ბრძოლის მარტივი რეცეპტი მასთან გაერთიანებული ძალებითა და კომპლექსური მიდგომით დაპირისპირება.

„ყურადღება! სახელმწიფო საზღვარი! გასავალი (მოძრაობა) აკრძალულია!“ — მორიგი ბანერი, რომლითაც რუსი და ოსი მე-საზღვრებისთვის საქართველო მთავრდება, ქართულ სოფელში, ერგნეთში 2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ გაჩნდა. სოფლის ჩრდილოეთ ნაწილში, ე.ნ. საზღვრის დასაცავად, ქართველი სამართალმცავების ბლოკპოსტი დგას, აქედან ასიოდე მეტრში კი ცხინვალია — „საზღვარს“, რაღა თქმაუნდა, მეორე მხრიდან-აც აკონტროლებენ...

აგვისტოს ომის დროს ყველაზე მეტად ჩვენი სოფელი დაზარღდაო, ერგნეთში მითხრეს. ომიდან რამდენიმე კვირაში უკან დაბრუნებულ მოსახლეობას საკუთარი სახლები გადამწვარი, უკეთეს შემთხვევაში კი გაძარცული დახვდა. სოფლის ქუჩებში თითქმის ერთიანი სარულის შემდეგ, სურათი ასეთია: მოუვლელი ხესილის ბალები, უხმაური სამანქანო გზა და ხალხის გარეშე დარჩენილი უნდები.

ადგილობრივების ინფორმაციით, 200-კომლიან სოფელში ამჟამად მოსახლეობას მესამედიც აღარ ცხოვრობს. განსაკუთრებით მიმმე მდგომარეობა სოფლის უკიდურეს ჩრდილოეთ, ე.ნ. საზღვრის მიმდებარე ნაწილშია — საოკუპაციო ხაზის სიახლოეს მხოლოდ 5 ოჯახი ცხოვრობს, დანარჩენი სახლები ან დამწვარ-დანგრეულია, ან მიტოვებული.

ადგილობრივი მერი ჩერქეზის მეტილის თქმით, ზოგიერთი მათი მეზობელი სახლს მხოლოდ ზაფხულობით აკითხავს.

„თავისი კუთხე ყველას უყვარს, მაგრამ ვერ გაამტყუნებ, საოკუპაციო ხაზთან ცხოვრება მარტივი როდები? პირობებიც არ არის და აქ რომ ვერაფერს აკეთებენ, ქალაქში მიდიან“, — ამბობს იგი.

ცხინვალიდან დევნილი ვიგენტი კასრაძე და მერი ჩერქეზის მეტილი ე.ნ. საზღვართან 50 მეტრის მოშორებით, ვაჟთან ერთად ცხოვრობენ. 2008 წლის აგვისტომდე, 1991 წლის ომი გადაიტანეს, სახლ-კარი დატოვეს და შეიღებთან ერთად ერგნეთში დასახლდენ.

„ცხოვრება ახალი ფურცლიდან დავიწყეთ და როცა გვეგონა, ცოტა სული მოვითქმით, მეორე ომი დაგვატყყდა თავს. ახლა კიდევ რამე რომ მოხდეს, გასაქცევად და ყველაფრის თავიდან დასაწყებად ენერგია აღარ გვექნება“, — ამბობს მერი ჩერ-

ცხოვრება რკუპერის ხაზიდან 50 მეტრში

ქართული. როგორ შეიძლებოდა ლი სახლი ეგულებოდათ, საცხრეტილი სახურავი, ნატევიარი კედლები, დაზიანებული ავეჯი და ფანჯრები, რომელთაც სიძეველის გამო ყოველი ნების შემდეგ განახლება სჭირდება.

ლი სახლი ეგულებოდათ, საცხრეტილი სახურავი, ნატევიარი კედლები, დაზიანებული ავეჯი და ფანჯრები, რომელთაც სიძეველის გამო ყოველი ნების შემდეგ განახლება სჭირდება.

„სახლში მობრუნებულებს ისლა გვიხარიბდა, რომ ჩვენი სახლი ერთ-ერთი აღმოჩნდა, რომელიც არ დაწეს. თუმცა, ბომბები დანგრევა და თავად სამხედროებ-

ბა“, — ამბობს ვიგენტი კასრაძე.

ახალგაზრდობა ცხინვალში გაატარეს, იქვე სნავლობდნენ და მუშაობდნენ. იხსენებენ ეთნიკურ ის მოსახლეობას და იმ პერიოდსაც, როცა ცხინვალში მხოლოდ 3-4 ისური გვარი იყო.

„მთელ ქალაქში სულ რამდენიმე ოჯახი ცხოვრობდა, თანაც თითქმის ყველა შერეული, ოსურ-

შეზიშვილი. 1991 წლის იანვარში, როცა ცხინვალში ვითარება დაიძაბა, ოჯახმა ბავშვები ნათესავებთან ნამოიყვანა, მაგრამ რამდენიმეთვიანი კონფლიქტის შემდეგ აღმოჩნდეს, რომ არა დროებით, არამედ სამუდამოდ მოუნიათ სახლის დატოვება. ამიტომ, რაკი ერგნეთში მშობლების დატოვებუ-

ბა გაქურდვა არ დააკლეს, წვრილ-მანი ჭურჭელიც კი ნაღებული დაგვევდა“, — ამბობს ქალბატონი მერი.

1991 წლის ომისა არა, მაგრამ 8 წლის ნინანდელი ომის კვალი

არ იყო, ხელისუფლებამ ოჯახს ომისგან მიყენებული ზარალი არ აუნაზღაურა. ამიტომ ბოლო 8 წლის განმავლობაში სახლს საუთარი ძალებით არემონტებენ.

მათ გარშემო მცხოვრებ რამდენიმე მეზობელს უკან დაბრუნებისას სახლის ნაცვლად ნასახლარი დახვდა. გადამწვარი სახლების მფლობელებს მაშინდელმა ხელისუფლებამ, კომენსაციის სახით, 15-15 ათასი ლარი დაურიგა. ამ თანხით ზოგმა ბინა შეიძინა ქალაქში, ზოგმა კი საერთაშორისო ორგანიზაციების დახმარებით დანგრეული სახლების აღდგენას მოჰკიდა ხელი.

თეგნო კასრაძე, რომლის სახლიც ერთ-ერთია გადამწვარ სახლთა შერის, ახლა ოჯახთან ერთად რუსთავში ცხოვრობს, თუმცა სოფელი ბოლომდე არ მიუტოვებია. ომის შემდეგ სახლის 2 თოასი გაურემნებელს და ცდილობს, ზაფხულობით მაინც არ დაივიწყოს მშობლიური მხარე.

„დალიან ხშირად ვერ ვარეხხებ, მაგრამ, როცა თავისუფალი დრო მაქეს, მოვდივარ და აქაურობას ვუვლი. არ მინდა, ჩვენი მინა-წყალი უკაცრიელი გახდეს“, — ამბობს იგი.

თუმცა აქ არსებული რეალობა ოპტიმიზმის საფუძველს არ იძლევა. მძიმე სოციალური პირობების გამოსაზღვრებიც ტოვებენ, ვანც აგვისტოს ომის შემდეგ კვლავ საკუთარ სახლებში გააგრძელა ცხოვრება.

ამჟამად ადგილობრივებს ყოფითი პრობლემებიც მრავლად აწუხებთ. მიუხედავად იმისა, რომ სარწყავი არხიც გაყვანილია და სასმელი წყლის რეზერვუარებიც გაეთებული, წყალი მაინც სულ პრობლემაო, — ამბობენ. ბაღების მოსარწყავად რიგში დგომა, სასმელი წყლის მისაღებად კი სამდინაო ლოდინი უწევთ.

„მორწყვის ფულსაც ვიხდით და სასმელი წყლისასაც, მაგრამ კვირაობით რიგში დგომის გამო მოსავალი გვიხმება, პროპლემის მოგვარებას კი არავინ გვპირდება“, — ამბობს ვიგენტი კასრაძე.

თუმცა, ყოფითი პრობლემებზე საუბარს, ისევე როგორც დანარჩენები, ისიც ერიდება, რადგან მიაჩნია, რომ იქ, სადაც მავთულბლართებია გავლებული, სოციალურ პირობებზე მნიშვნელოვანი პრობლემა თავად იყენებია.

ოკუპაცია რომ კიდევ დიდხანს მოუგვარებელ პრობლემად დარჩება, იციან, მაგრამ ოპტიმიზმს არ კარგავენ და მომდევნონ წელს მავთულბლართებისგან განთავისუფლებულ ერგნეთში მეპატიურებიან. მალე გაგვისარებოდეს შენ თამარაშენში, მე კი ცხინვალში დაბრუნებაო, — დამემშვიდობა ქალბატონი მერი, თუმცა ამ სიდანგრევა და თავად სამხედროებ-

ტყვების რეალურად ქცევის იმედი ნამდვილად აქეს თუ არა, მხოლოდ მან იცის.

ელგა ელგაპირი

თავადმატრი

**GRASS
FACTCHECK**

კაშავი 6 2016 თებერვალი

გიორგი გაჩაჩილაძე:
„საქართველოში 9 500
ჰა ტყეა გამქრალი,
რაც დაახლოებით 4-5
მილიონი ხეა“

საქართველოს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე დეპუტატმა გიორგი გაჩაჩილაძემ განაცხადა: „საქართველოს ტყეებიდან, საერთოშორისო ორგანიზაციების შეფასებით, 9 500 ჰა ტყეა გამქრალი, ეს დაახლოებით 4-5 მილიონი ხეა“.

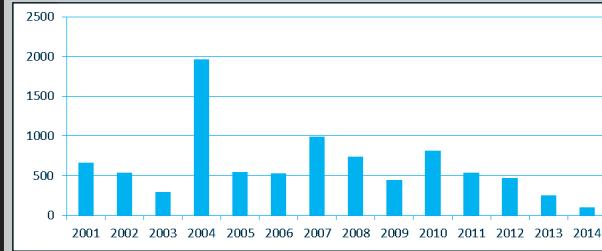
ვაკტაზი

• დეპუტატის მიერ დასახელებული მონაცემები საერთოშორისო გარემოსდაცვით ორგანიზაცია Global Forest Watch-ის კვლევას ეყრდნობა. თავად ეს ორგანიზაცია 1997 წელს დაისდა. მისი საქმიანობის სფეროს სატელიტური ფოტოების საშუალებით ტყის საფარზე მონიტორინგი და ინფორმაციის შეგროვება.

• Global Forest Watch საქართველოში არსებულ მდგომარეობას 2001 წლიდან იკვლევს. მის მიერ გამოქვეყნებული მონაცემებით, 2001-2014 წლებში ქეყუნის მასშტაბით 8 917 ჰექტარი ტყეა გაჩეხილი. წლიური სტატისტიკის მიხედვით კი ირკვევა, რომ ტყის ყველაზე დიდი რაოდენობა 2004 (1 967 ჰა) და 2007 წლებში (992 ჰა) გაქნა. ამ შემთხვევაში კლება ყველაზე ნაკლებად 2014 წელს შეინიშნება და ტყის საფარის შემცირების მაჩვენებელი 104 ჰექტარს შეადგენს.

• აღნიშნული მაჩვენებლით, საქართველო მეზობელ ქვეყნებს შორის მესამე ადგილს იკავებს. რუსეთისა და თურქეთის შემდეგ, ტყის ყველაზე დიდი რაოდენობა საქართველოში განადგურდა. სომხეთში ამ რიცხვის 2 000 ჰექტარი შეადგინა, აზერბაიჯანში კი — 7 223 ჰექტარი.

ცხრილი 1: გამქრალი ტყის ფართობი (ჰექტარი)

ანალიზი

Global Forest Watch ტყის საფარის გაზრდის მონიტორინგსაც ასორციელებს, რაზეც გორგი გამქრალაძეს ყურადღება არ გაზრდავილებია. ტყის საფარის გაერობის პარალელურად, 2001-2012 წლის მონაცემებით, საქართველოში ტყის საფარი 4 788 ჰექტარით არის გაზრდილი ორგანიზაციის მონაცემებით, კვლევის განსხვავებული მეთოდოლოგია არ იძლევა გაჩეხილი და გაზრდილი ტყის მონაცემების ერთმანეთთან შედარების საშუალებას, ამიტომ დაჯამბისგან თავს შევივავებთ.

ორგანიზაციის ანგარიში მოჭრილი ხეების ზუსტი რიცხვის გადამდებარის საშუალებას არ იძლევა. აღნიშნული მაჩვენებლის დასადენება, „ფაქტ-მეტრი“, „მწვანეთა პარტიის“ საერთაშორისო მდგვანის, მერაპ შარაბიძეს დაუკავშირდა. ჩვენთან საუბარში შარაბიძემ განაცხადა, რომ აღნიშნული ორგანიზაციის მეთოდოლოგიისა და გამქრალი ტყის მასშტაბის გათვალისწინებით, განადგურებული ხეების მაჩვენებელი 4-5 მილიონს შეადგენს.

დასკვნა

დეპუტატის განცხადება, განადგურებული ტყის (9 500 ჰა) მასშტაბის შესახებ, თითქმის თანხვედრაშია Global Forest Watch-ის 2001-2014 წლების მონაცემებთან (8 917 ჰა). რაც შეეხება განადგურებული ხეების ზუსტ მაჩვენებელს, ორგანიზაციის მიერ გამოქვეყნებული მონიტორინგის შედეგები ამ მონაცემებს არ შოთავს. შესაბამისდა, იმის განსაზღვრაულად, მართლაც განადგურდა თუ არა 4-5 მილიონი ხე, შეუძლებელია.

ტყის საფარის ზრდა კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია, რაზეც გორგი გამქრალაძეს ყურადღება არ გაზრდავილებია. GFW-ის მონაცემებით, საქართველოში გაზრდილი ტყის საფარი 2001-2012 წლებში 4 788 ჰექტარი შეადგინა. კვლევის პერიოდში განსხვავებული მეთოდოლოგიების გამოყენების გამო, შემცირებული და გაზრდილი ტყის მასშტაბის პირდაპირი შედარების საშუალება არ გვაქვს, თუმცა ამ მონაცემების დამოუკიდებლად გათვალისწინება მნიშვნელოვანია.

ზაზა აპაშიძე

ესტი, რომალიც ისტორიაში შევა

2008 წლის ომის შემდეგ 8-12 აგვისტო საქართველოში სოფინის კვირეულს ეტონბა. ამ დროს საზოგადოების ყურადღების ცენტრში განსაკუთრებით გორი ექცევა, რადგან საიმარი მოქმედებები 8 წლის ნიანთ სწორებ ამ ქალაქში მიმდინარეობდა. დანენულ ადამიანებს შორის, რომლებიც სახლებს ტოვებდნენ და არ იცოდნენ, სად მიდიოდნენ, 16 წლის მოზარდი ლაპა შავდათუამცილიც იყო. 2008 წლის 8 აგვისტოს, როცა ის სოფელ კარალევიდან ჯვრით და კიმონიებით ხელში მოდიოდა, პეკინში ზაფხულის ოლიმპიადა და მიმდინარეობდა.

მომდევნო თრი თლიმპიადა მისთვის რადიკალურად განსხვავებული და ნარმატებული აღმოჩნდა. 2012 წლის 20 წლის ასაკში მინ ჯერ ლონდონში იასპარტზა და საქართველოს ოლიმპიური ოქრო მოუტანა, წელს კი რის მიმდინადა და მიზანში ბრინჯაოს მედლის მფლობელი გახდა.

2016 წლის გამარჯვება განსაკუთრებულად საინტერესო აღმოჩნდა. ორთაბრძოლაში 73 კგ-მდე წლინით კატეგორიაში მან გასული წლის ევროპის ჩემპიონი, ეპრაელი საგი მუკი დაამარცხა, მანამდე კი — რუსი დენის იარცევი. სწორედ ამ უკანასკნელთან ბრძოლის შემდეგ დაფიქსირებული ჟესტით მიიპყრო ლაპა მსოფლიო მედლის ყურადღება. 8 აგვისტოს, მიმდან 8 წლის შემდეგ, 24 წლის გამარჯვებულმა ქართველმა ფალაგანმა ეროვნური ჟესტით რუს სპორტსმენს საქართველოს დროშაზე მიანიშნა.

„დღეს ისეთი დღე იყო, ვფიქრობდი, რომ უფლება არ მქონდა, ეს შეხვედრა წამეგო. ცოტა ვნერვიულობდი კიდეც, იმიტომ, რომ 8 აგვისტო იყო და ჩვენი გმირების სახელით, უფლება არ მქონდა, გავსულიყავი და ყველაფერი არ გამეტებინა, რათა მეტენებინა, რომ ჩვენი ქვეყნის არ გამეტებინა, მეტენებინა, და არ ვართ სუსტები“, — აღნიშნა შავდათუამცილებელი.

რიოში გამარჯვების შემდეგ ლაპა ტელეფონით პირველად დედას ესაუბრა.

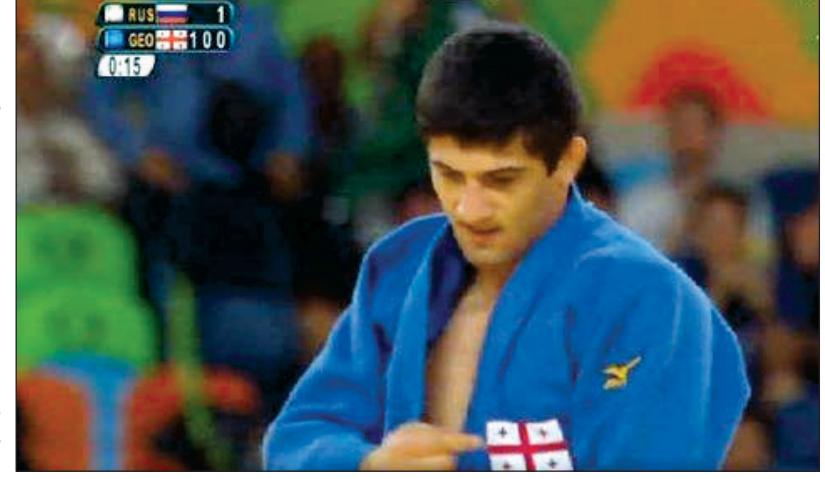
თეა შავდათუამცილი შეილის ორთაბრძოლებს პირდაპირ ეთერში არასადროს უყურებს. როგორც თავად ამბობს, სამართლის და გამარჯვების დაუდანი და არ ვართ სუსტები“, — აღნიშნა შავდათუამცილებელი.

„ლაშას ძალიან ბევრი რუსი მეგობარი ჰყავს. როგორც მან მითხვა, უბრალოდ, ძალიან განიცდიდა და ასე გამოხატა ემოცია“

ამ დროს ძალიან ლელავს. ლაშას შესახებ აქამდე უცნობი დეტალები „ფაქტ-მეტრს“ სწორედ მან გააცნო და კომენტარი მისი შეილის ცნობილ ჟესტზეც გააკეთა.

„ლაშას ძალიან ბევრი რუსი მეგობარი ჰყავს. როგორც მან მითხვა, უბრალოდ, ძალიან განიცდიდა და ასე გამოხატა ემოციას განადგურდა თუ არა 4-5 მილიონი ხე, შეუძლებელია.“

ის 2008 წლის 8 აგვისტოსაც იხსენებს, რა დროსაც,

ლაშას ნარმატებები მის 21 წლის ძმას ბეჭას დიდ სტიმულს აძლევს. ისიც ძალისტია და ნარმატებების მილნევისთვის თავდაუზოგავად იბრძვის. შავდათუამცილების დედა ამბობს, რომ მისი ორივე ვაჟი შრომისტოყვარე და მიზანმიმართულია და დარწმუნებულია, რომ შრომა ყოველთვის დაუდანი დარღვევის და დარწმუნებულია.

2012 წლიდან შავდათუამცილები საცხოვრებლად გორში გამომვიდნენ. თუმცა ლაპას შერეკინებას მისი ბავშვობის მეგობრები და მეზობლები სოფელ კარალეთშიც უყურებდნენ. გორშიც და კარალეთშიც ლაპას გამარჯვებას მისალელი და მანივალი განმავლობაში ზემობდნენ, რასაც მანქანების სიგნალებითა და ფირევერებებით გამოხატავდნენ.

ლაპას დამარჯვებები მის 8 წლის შემდეგ გამოხატავდნენ, რომ წელს, 8 აგვისტოს მთელი დღის განმავლობაში მისი სახლი ახლობლებითა და ნათესავებით იყო სავსე, თავად კი პირდაპირ ეთერის დროს ტელევიზორიდან მოშორებით იდგა. თეა შავდათუამცილმა ემოციები უკვე შეილის ზარის შემდეგ გამოხატა და ცრემლები ველარ შეიკავა. მოგვიანებით, რიოდან ლაპამ იჯახებს როუმინგზე ბალანსის შევსება სთხოვა, თუმცა, კი ისთანა აპირებდა დარეკვას, არ უტქვას.